

організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів [Текст]: ДСТУ 4163-2003. - Вид. офіц. - К. : Держспоживстандарт України, 2003. - 21 с. - Електр. ресурс: <http://zakon3.rada.gov.ua/rada/show/v0055609-03>

7. А. С. Штефан / наук. стаття / Поняття судового доказування у цивільному процесі / 2015 / Електр. ресурс: <http://e-pub.aau.edu.ua/index.php/chasopys/article/viewFile/780/770>.

ОСОБЛИВИЙ ХАРАКТЕР СЛУЖБОВОГО ЧАСУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Жовнодій Катерина Вікторівна, здобувач 2 курсу факультету №2 НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук **Середа Ю.М.**

В українському суспільстві поступово впроваджуються євроінтеграційні реформи, що сприяють формуванню і розвитку правової демократичної держави. Важливою масштабною реформою є утворення Національної поліції України, яка прийшла на зміну міліції. Широка увага політиків, громадських діячів, активістів та науковців до ходу реформи, її нормативного та правозастосовного аспектів виявила і засвідчила суттєві недоліки. Зокрема, варто зосередити увагу на службовому часі поліцейських, оскільки, неточності у нормах, що регулюють це питання, можуть привезти, як до порушення трудових прав правоохоронців, так і до нехтування належним виконанням своїх посадових обов'язків самими поліцейськими.

Однією з проблем правоохоронних органів є недосконалість правового регулювання їхніх службових трудових відносин. Більшість колишніх міліціонерів неодноразово вказували на те, що на продуктивність праці суттєво впливає ненормований робочий день, причому правоохоронці часто, а то і постійно працювали протягом усіх вихідних та святкових днів. На теперішній час працівники територіальних органів Національної поліції, на жаль, засвідчують що ситуація взагалі не змінилася, а часом лише погіршилася, внаслідок ускладнення криміногенної ситуації та за умов підвищення рівня матеріального забезпечення правоохоронців, що часто використовується керівниками територіальних органів як аргументування роботи у понадурочний час.

Відомо, що працівник поліції перебуває на службі незалежно від часу доби та дня року. Це твердження законодавець визначив і у Законі України «Про Національну поліцію» (далі – Закон), де вказано, що поліцейський на всій території України незалежно від посади, яку він займає, місцезнаходження і часу доби в разі звернення до нього будь-якої особи із заявою чи повідомленням про події, що загрожують особистій чи публічній безпеці, або в разі безпосереднього виявлення таких подій

зобов'язаний вжити необхідних заходів з метою рятування людей, надання допомоги особам, які її потребують, і повідомити про це найближчий орган поліції [3].

Але чи відповідає таке розуміння режиму роботи в органах Національної поліції нормам трудового законодавства? Стаття 91 Закону визначає особливий характер службового часу та часу відпочинку поліцейських. При детальному аналізі змісту привертає увагу та обставина, що для використання позначення загального часу трудової діяльності поліцейського використано термін «службовий час». Стосовно державних службовців використання цього терміну виглядає доречним, а служба в органах Національної поліції є одним із специфічних видів державної служби. Термін «службовий час» є малопоширеним у законодавчій техніці, його визначення можна віднайти у законодавстві щодо військовослужбовців: «це час, починаючи з моменту приходу військовослужбовця на місце служби та його виходу з місця служби»[7].

Основною характеристикою робочого (службового часу) є його тривалість. Для поліцейських установлюється п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями. Вихідні, святкові та неробочі дні є днями відпочинку для всіх поліцейських, крім залучених до виконання службових обов'язків[6]. Спостерігається практика збільшення тривалості службового часу.

У нормах Закону до службового часу поліцейських характеристика «ненормований робочий день» не застосовується. Натомість ст. 91 роз'яснює спеціальні умови служби для певних категорій поліцейських: 1) службу у святкові та вихідні дні; 2) службу позмінно; 3) службу з нерівномірним графіком; 4) службу в нічний час.

Якщо служба у святкові та вихідні дні, служба позмінно та в нічний час у цілому не викликає особливих заперечень з боку як фахівців, так і працівників. Вони документально фіксуються у посадових інструкціях, функціональних обов'язках, графіках чергування, книгах нарядів тощо, обліковуються роботодавцем і відповідно компенсуються, то така спеціальна умова як «служба з нерівномірним графіком» є недослідженим феноменом трудового права. Зміст цієї конструкції близький до змісту поняття «ненормований робочий день», а також поглинає іншу особливість роботи окремих категорій поліцейських – чергування. Фахівці під чергуванням розуміють перебування працівника поліції на підприємстві за розпорядженням власника (уповноваженого ним органу) до початку або закінчення робочого дня, у вихідний, святковий день для оперативного вирішення невідкладних питань, що не входять у коло обов'язків працівника[7]. Відомчі нормативні акти, передбачають, що такі чергування не підлягають грошовій компенсації, а залежно від кількості годин перебування на чергуванні надаються години для відпочинку.

Надурочні роботи регламентовано у ст. 62-65, 106, 172, 176, 177, 192,

220, 247 КЗпП, і визначає як «роботи понад встановлену тривалість робочого часу»[2]. Вони можуть застосовуватися лише у виняткових випадках, що визначаються законодавством, із заборонаю та обмеженням залучення до надурочних робіт окремих категорій працівників, встановленням граничних норм застосування надурочних робіт, що не повинні перевищувати для кожного працівника 4 годин протягом двох днів підряд і 120 годин на рік із дозволу виборного органу первинної профспілкової організації. За роботу в надурочний час збільшується оплата.

Отже, поняття «службовий час» тотожне змісту поняття «робочий час» та відображає проміжок часу, протягом якого працівник повинен виконувати свою трудову функцію з підпорядкуванням внутрішньому трудовому розпорядку органу поліції, з урахуванням принципів безперервного та цілодобового виконання завдань поліції. Стосовно правоохоронців спостерігається практика збільшення тривалості робочого часу та виникають певні труднощі із з'ясуванням такої спеціальної умови як «служба з нерівномірним графіком». Дана проблема потребує детального вивчення та уточнення, а також подальший розвиток у межах концепції проекту Трудового кодексу.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 року. [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

3. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

4. Про затвердження Порядку та умов виплати грошового забезпечення поліцейським Національної поліції та курсантам вищих навчальних закладів МВС із специфічними умовами навчання: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.04.2016 року №260 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0669-16>

5. Про організацію реагування органів внутрішніх справ на повідомлення про кримінальні правопорушення, інші правопорушення, надзвичайні ситуації, інші події: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 22.10.2012 року №940 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0054-13>

6. Гордієнко М. І. Особливості правового регулювання робочого часу та часу відпочинку працівників ОВС України: автореф. дис. на здобуття ступеня канд. юрид. наук за спец: 12.00.05 «трудове право»;

«право соціального забезпечення» / Гордієнко М. І. // Національний університет внутрішніх справ. – Х. – 2004. – с.23.

7. Шруб І. В. Види та специфіка правового регулювання службового часу поліцейських / Шруб І. В. // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Юридичні науки. – 2015. – Вип. – 3-2. – Т.3 – с. 81-86.

РОЛЬ АДВОКАТА В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Серкіз Вікторія Богданівна, здобувач 3 курсу факультету №2 НАВС
Науковий керівник: кандидат юридичних наук Падун Р.В.

Розбудова правової держави та утворення громадянського суспільства є неможливими без створення гарантій для захисту прав людини та без забезпечення механізму функціонування такого своєрідного демократичного інституту, яким є адвокатура. Адвокатура – це найважливіший правовий інститут будь-якої держави, який стоїть на захисті прав громадян і віддзеркалює стан і рівень демократії в країні. Від того, наскільки вона міцна, організована, законодавчо захищена, у значній мірі залежить впевненість кожного громадянина у своєму добробуті. Правосуддя з цивільних справ певною мірою відбиває професіоналізм юридичної практики в цілому та ступінь захищеності суб'єктивних прав і охоронюваних законом інтересів громадян.

В цивільному судочинстві, як свідчить судова практика, від загального числа справ, у яких брали участь представники сторін, більшість їх розглядалися за участю адвокатів. Згідно зі змінами, які були внесені до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 року, відповідно до норм статті 10 кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, визначених законом, держава забезпечує надання професійної правничої допомоги безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав та особи, яка надає правничу допомогу. Витрати учасників судового процесу на професійну правничу допомогу відшкодовуються в порядку, визначеному законом. Окрему увагу слід звернути на частину 3 даної статті Закону, для надання професійної правничої допомоги діє адвокатура. Забезпечення права на захист та представництво в суді здійснюються адвокатом, за винятком випадків, установлених законом [1]. Таким чином роль адвокатів зросла, за умов реалізації принципу змагальності тягар доказування покладається на самі сторони, суд лише сприяє у витребуванні доказів за наявності про це клопотань сторін. Виходячи з цього, самим сторонам без допомоги адвоката дуже складно захистити свої права та законні інтереси. Для забезпечення громадянам реальної можливості скористатись юридичною допомогою адвокатів в цивільному процесі необхідно вирішити цілий комплекс певних питань. Одним з цих питань має бути